
YAYIN TANITIMI

Fehat Özçep- Naci Orbay, *Jeofizik ve Tarihsel Gelişimi*, İstanbul Üniversitesi Yayın No: 4347, Mühendislik Fakültesi Yayın No: 105, ISBN No: 975-404-664-6, Emek Matbaacılık, İstanbul 2002, 446 s, 24 resim.

Bu kitapta, yazarların konu üzerindeki gerek ortak ve gerekse bağımsız olarak yaptıkları çalışmalar temel alınarak, dünyada ve Türkiye’de jeofizik bilimi ve mühendisliğinin yapısı ile tarihsel gelişimi konu edilmiştir. İlk çağlardan günümüze kadar yerkürenin yapısı ve dinamiği insanoğlunun, hem bilimsel merakını gidermek ve hem de ekonomik faydalar sağlamak bakımından ilgi odağı olmuştur. Bu çalışmada da jeofiziğin bilim olarak, yerkürenin yapı ve dinamiğini açığa çıkarmaktaki farklı rolü ve etkisi konu edilmiştir.

Kitabın giriş bölümünde çalışmaya bir temel oluşturmak üzere, Türkiye’de modern bilimin yapısı ve gelişimi, mühendislik tarihi ve felsefesi hakkında bilgi verildikten sonra yerbilimlerinin prehistoryadan başlayarak günümüze kadar tarihsel gelişimi ele alınmıştır. İkinci bölümde dünyada jeofiziğin tarihsel ve felsefi gelişimi, bilimsel karakteri, çeşitli tanımları, mühendislik ve jeofizik mühendisliği kavramları, jeofizik mühendisliği hizmet alanları ve jeofizikte insan kaynağı konuları incelenmiştir. Üçüncü bölümde, sismoloji, jeomagnetizma, paleomagnetizma, fiziksel oşinografi, fiziksel volkanoloji, gravimetri, hidroloji, atmosfer fiziği, jeotermik, uygulamalı jeofizik, jeoteknik ve çevre jeofiziği gibi çeşitli jeofizik dallarının tarihsel gelişimleri detaylı olarak anlatılmıştır. Dördüncü bölümde ise, yirminci yüzyılda jeofizik, uluslararası jeofizik programları, levha tektoniği kuramının gelişimi ve yer içi hakkındaki tarihsel ve modern bulgular, beşinci bölümde de jeofizik mühendisliği ve toplumsal ekonomik yaşam konuları ele alınmıştır. Altıncı bölümde jeofizik alanında uluslar arası mesleki örgütlenmeler konu edildikten sonra yedinci ve son bölümde de Türkiye’de jeofiziğin tarihsel gelişimi ayrıntılı olarak ele alınmış ve şu konulara yer verilmiştir: Osmanlı İmparatorluğu’nda ilk jeofizik çalışmaları, modern Türkiye’de jeofizik bilimi ve eğitiminin tarihçesi, kamu, askeri ve özel kurumlarda jeofizik, Türkiye’de jeofizik alanında mesleki örgütlenme.

Kitabın sonunda verilen 5 ekte de řu konulara yer verilmiştir.: Ek 1’de, Dünya’da ve Türkiye’de jeofizikte iz bırakanlar, Ek 2’de meşhur jeofizikilerin fotoğrafları, Ek 3’de Türkiye niversitelerinde Jeofizik bölümlerinin kısa tarihçesi, Ek 4’te Türkiye’de jeofizik çalışmaları yapan kamu kurumları, Ek 5’te Türkiye’de yapılan jeofizik çalışmalarından rnekler. Kitap bir İngilizce zet ve yazarların özgeçmişi ile tamamlanmıştır. Yazarlar bu kitabı, jeofiziğin ülkemizde aędař bir bilim ve mühendislik dalı olarak yerleşmesinde önemli katkıları olan Prof.Dr. İhsan zdoęan’a ve Prof.Dr. Kazım Ergin’e ithaf etmişlerdir.

Bu alışma, gelişimini büyük lde son yüzyılda gerçekleştiren jeofiziğin, dünyada ve Türkiye’deki tarihini toplu olarak ele alması ve jeofizik bilimini gelişmesine ve bir mühendislik alanı haline gelmesine katkıda bulunan Türk ve yabancı bilim adamlarını tanıtması bakımından bilim ve mühendislik tarihi çalışmaları için temel bir kaynaktır.

Sevtap Kadioęlu